

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 4Pc/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822200633
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vanda Mikulášová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2022:5822200633.2

Uznesenie

Okresný súd Námestovo v právnej veci navrhovateľky: R. G., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, V., t.č. bytom Š. XXX/XX, V., právne zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Ľubomír Kuboš, advokát so sídlom Bernolákova 18, Trstená, proti odporcom: 1/ H. G., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, V., t.č. bytom H. XXX/X, V., 2/ G. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, V., t.č. bytom H. XXX/X, V., o návrhu navrhovateľky na určenie výživného k plnoletému dieťaťu, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd z a m i e t a návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil odporkyni 1/ platiť na výživu navrhovateľky R. G. sumu 150,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky až do rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka návrhom podaným súdu dňa 22.03.2022 žiadala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uloží odporcom 1/ a 2/ povinnosť platiť na jej výživu mesačne každý po 150,- eur.

2. Návrh odôvodnila tým, že pochádza z manželstva odporcov. V súčasnej dobe býva u rodičov svojho priateľa. Jej rodičia dlhodobo žijú neusporiadaným manželským životom. Otec dlhodobo žije v zahraničí a matka býva s novým partnerom a navrhovateľkinými dvoma súrodencami v nájomnom byte. Uviedla, že život s matkou bol pre ňu z hľadiska citového a psychického traumatizujúci. Vždy sa snažila matke pomôcť s chodom domácnosti, ktorá pomoc zahŕňala aj sledovanie mesačných povinných platieb za energie a iných platieb súvisiacich s užívaním bytu. Keďže matka dlhodobo požíva alkohol, navrhovateľka nie raz musela spolu so staršou sestrou zabezpečovať chod domácnosti. Keďže takéto situácie už psychicky nezvládala, odchádzala ku svojmu priateľovi, u ktorého nachádzala pomoc a podporu. Po návrate domov, bola terčom posmechu a nadávok zo strany svojej matky. Vzhľadom na jej zdravotný stav, ktorý sa v dôsledku dlhodobého psychického vypätia zhoršoval, musela na odporúčanie pedagógov navštíviť psychiatra, ktorým je pravidelne ambulantne sledovaná a liečená. Toto bolo dôvodom jej odchodu z domácnosti rodičov. Od januára 2021 býva u rodičov svojho priateľa. Je študentkou štvrtého ročníka Gymnázia H. P. Y. V., pričom svoje potreby súvisiace so štúdiom a stravou uhrádza za pomoci priateľových rodičov. Každý druhý víkend v mesiaci pracuje na základe dohody o brigádnickej práci študenta v bare P. Y. X. ako čašníčka, kde si mesačne zarobí okolo 200,- eur. Jej mesačné výdavky sú náklady na stravu vo výške 200,- eur, príležitostný príspevok na bývanie priateľovým rodičom vo výške 50,- eur, náklady na poplatky za služby poskytované mobilným operátorom vo výške 15,- eur, náklady za učebné pomôcky vo výške 20,- eur, strava - desiaty vo výške 30,- eur, cestovné vo výške 30,- eur, ošatenie + obuv vo výške 30,- eur, kozmetika vo výške 50,- eur, zdravotná starostlivosť vo výške 40,- eur. Okrem toho v súvislosti s konaním stužkovej slávnosti musela zaplatiť jednorazový poplatok vo výške 250,- eur. Vzhľadom na to, že je študentkou strednej školy, sústavne sa pripravuje na povolanie dennou formou štúdia, príjem z práce je pre ňu spôsob uspokojenia aspoň časti základných životných potrieb a ekonomického zlepšenia životnej situácie, avšak nemôže dávať prednosť času v práci pred časom, ktorý venuje štúdiu. Poukázala na skutočnosť, že je pre ňu psychicky

náročné navštevovať školu, brigádnicke pracovať, bývať s cudzími ľuďmi a neustále byť odmietaná pri požiadavkách o peniaze na základné životné potreby. Uviedla, že má za to, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery do času, kým nebude vo veci samej právoplatne rozhodnuté.

3. Uznesením Okresného súdu Námestovo č.k.4Pc/4/2022-16 zo dňa 22.04.2022 súd nariadil neodkladné opatrenie, v rámci ktorého každému z odporcov samostatným výrokom uložil až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej povinnosť platiť na výživu navrhovateľky sumu 150,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky. Proti vyššie uvedenému uzneseniu podala odvolanie odporkyňa 1/. Uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/36/2022-51 zo dňa 18.08.2022 bolo uznesenie okresného súdu vo výroku I. o uložení odporkyňi 1/ povinnosti platiť na výživu navrhovateľky sumu 150,- eur mesačne až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej zrušené a vec mu v rozsahu zrušenia vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uznesenie okresného súdu vo výroku II. o uložení odporcovi 2/ povinnosti platiť na výživu navrhovateľky sumu 150,- eur mesačne až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej zostalo nedotknuté. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že pri rozhodovaní o výživnom, a to ani v štádiu neodkladného opatrenia, nie je prípustné úplne rezignovať na posúdenie zákonného kritéria možností a schopností výživou povinnej osoby. Aj z návrhu navrhovateľky bolo zrejmé, že odporkyňa 1/ má dve ďalšie deti, z ktorých je jedno maloleté a platí nájomné za trojizbový byt. Rovnako bezprostredne z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že k zmene pomerov, od ktorej navrhovateľka odvodzuje svoj uplatňovaný nárok, došlo už v januári 2021. Návrh bol však podaný až 22.3.2022, čo značne znižuje (ak nie až úplne vylučuje) potrebu naliehavej/neodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Navrhovateľka k tejto spojitosti neposkytuje žiadne vysvetlenie. V novom rozhodnutí okresný súd svoje východiská, úvahy a z nich rezultujúce závery odôvodní spôsobom rešpektujúcim náležitosti vymedzené v § 220 ods. 2 CSP.

4. Podľa § 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 324 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

10. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie súd ostatným stranám nedoručuje, uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak nim bolo neodkladné opatrenie nariadené.

12. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

13. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

14.Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

15.Úprava rodičovských práv a povinností je obsiahnutá v zákone č. 36/2005 Z.z. o rodine.

16.Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17.Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18.Tým, že neodkladné opatrenie vo výroku I. druhostupňový súd zrušil, nastali dve podstatné okolnosti. V prvom rade dotknutým účastníkom (navrhovateľka R. G. a odporkyňa 1/ H. G.) zanikli práva a povinnosti, ktoré boli zrušenými rozhodnutiami určené. Z toho vyplýva ďalšia skutočnosť, totiž povinnosť súdu znova rozhodnúť, avšak podľa stavu, jestvujúceho v čase nového rozhodovania. Prvostupňový súd nemôže ignorovať skutočnosti, ktoré nastali po podaní návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a po vydaní vyššie označených rozhodnutí. Skutkový a právny stav, jestvujúci pri vydaní zrušeného neodkladného opatrenia, je tak pre nové rozhodovanie iba čiastočne relevantný a súd musel brať do úvahy aj neskôr došlé dôkazy a vyjadrenia strán sporu, vrátane ich procesného postupu až do momentu aktuálneho rozhodovania.

19.Zároveň súd musí vziať do úvahy skutočnosť, že vo veci je podaný aj návrh na určenie výživného, ktoré by mali v prospech R. G. plniť jej rodičia H. G. a G. G., čiže neodkladné opatrenie má slúžiť len na dočasnú úpravu pomerov účastníkov a primárne je rozhodovanie o merite veci.

20.Pri rozhodnutí o neodkladnom opatrení sa tak do popredia preto dostáva riešenie otázok:

- či v tomto momente existuje bezodkladná potreba dočasne upraviť pomery strán, a to v podobe vecného definovania prvku naliehavosti a nevyhnutnosti,
- či je ohrozená budúca vykonateľnosť rozsudku,
- či návrh a dôkazy ako celok osvedčujú skutkové a právne tvrdenia navrhovateľky, t.j. otázku opodstatnenosti,
- a v neposlednom rade, či ide o zásah do základných práv a slobôd, ktorý je bez akýchkoľvek pochybností v súlade so zásadou proporcionality.

21.Po vyhodnotení všetkých dostupných dôkazov a vyjadrení účastníkov, súd zodpovedal už prvú z uvedených otázok negatívne, totiž že nejestvuje naliehavá potreba zasahovať do vzájomných pomerov medzi navrhovateľkou a odporkyňou 1/.

22.Ako je spomenuté vyššie, právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu prestali byť pomery strán upravené neodkladným opatrením a vrátili sa do „bodu nula“, keď o nich slobodne rozhodujú dotknutí účastníci. Posledný úkon navrhovateľky je jej vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 13. júna 2022, odvtedy nepredložila súdu žiadny podklad o terajšom stave vecí, a to ani potom, čo zanikla dočasná úprava pomerov v jej prospech. Súd však nemôže vychádzať z tak starých skutkových tvrdení, pričom ak nie sú k dispozícii aktuálne podklady, niet na základe čoho odôvodniť naliehavosť a nevyhnutnosť úpravy vzájomných vzťahov navrhovateľky a odporkyne 1/. Možno konštatovať, že v tomto rozsahu navrhovateľka náležitým spôsobom neosvedčila základnú podmienku vydania neodkladného opatrenia a nemožno jej vyhovieť.

23.Súd zdôrazňuje, že otázka existencie a výšky vyživovacej povinnosti medzi rodičmi a deťmi nie je posúdiťelná ako jednorazová udalosť, ktorá zakladá jasne a trvalo vymedzený právny vzťah. Práve naopak, ide o dynamický proces, počas ktorého sa nevyhnutne vyvíjajú tak oprávnené potreby vyživovanej osoby, ako aj možnosti a schopnosti osôb, ktoré sú túto osobu povinné vyživovať. Možnosť zásadnej zmeny podstatných okolností prichádza do úvahy práve pri výživnom pre plnoleté deti, pretože sú v životnom období, ktoré nevyhnutne speje k momentu, keď sa začnú samé živiť. Ďalej je zrejmé, že súd sa môže v týchto prípadoch opierať najmä o dôkazy, ktoré vyplynú z informácií účastníkov o ich príjmových možnostiach a nevyhnutných životných potrebách. Ak navrhovateľka, napriek znalosti odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia, doposiaľ neaktualizovala svoj návrh na vydanie neodkladného opatrenia a neuviedla podstatné skutočnosti, ktoré by umožnili jej návrhu vyhovieť, súd konštatuje

nepreukázanie podmienok naliehavosti a nevyhnutnosti, za súčasnej nepreskúmateľnosti oprávnenosti a primeranosti navrhovaného rozhodnutia. Na tomto základe potom súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Námestovo, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).